

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 4 decembar 1936
God. VII • Broj 48

STOGODIŠNJA SLOVENSKOG PROGRAMA

Jan Kolar, koji je nazvan ocem slovenske uzajamnosti, objavio je pred stotinu godina u listu »Hronka« svoju znamenitu raspravu »O literarnoj uzajamnosti među slovenskim plemenima i narečjima«. Godinu dana kasnije, 1837, izdao je Kolar to svoje delo na nemačkom jeziku kao posebnu knjigu, da bi tako njegova rasprava postala pristupačnijom i širem krugu neslovenskih intelektualaca i političara. Ova knjiga pobudila je tada u svoj kulturnoj evropskoj javnosti veliko zanimanje. Sada dakle navršava se sto godina, otkada je ovo Kolarovo delo u kulturnom životu toga doba prokrčilo put ideji slovenske uzajamnosti.

Jan Kolar (1793—1852) bio je savremenik velikih slovenskih muževa uma i knjige, između kojih pominjemo od Poljaka Adama Mickijevića, od Rusa Aleksandra Puškina, od Čeha Josipa Dobrovskog, oca slovenske filologije, Palackog i Šafaržika, koji je delovao i u Novome Sadu, a od naših Jerneja Kopitar, Vuka Stefanovića Karadžića i Ljudevita Gaja. Sve su to slavna i svetla imena, koje je svako od njih trajno zapisano u kulturnoj i političkoj istoriji slovenskih naroda. Trebali bi se zaustaviti pri svakom od tih imena i barem približno upoznati se s njihovim delima, da bi tako mogli da upoznamo njihovu veličinu i oceniti vrednost njihove duhovne moći, koju su međusobno izgrađivali, i proći s jedrom te istom idejom međusobno sklopili lične veze. U zajedničkom svom nastojanju oni su podizali »monumentum aere perennius«, a Kolarov duhovni profil odražavao se je u njegovom odnosu prema čitavom Slovenstvu, jer mu je dao »magnam chartam« slovenskog programa. Pa i još danas vidimo, da Kolarove programatske ideje lebde nad svakim slovenskim kongresom, nad svakim slovenskim zavodom i nad svakim listom, koji se bavi Slovenstvom — one lebde kao što su lebdele kroz svih ovih sto godina.

U spomenutom delu Kolar tumači, kako zamišlja daljnji razvoj ideje slovenske uzajamnosti, ideje koja je već pred njim nikla na plodnoj nivi češkog preporoda. Da spomenemo učnog Vaclava Duriha, osnivača slavističkih studija u Českoj, zatim već pomenutog Dobrovskog, pa Puhmana, Jungmana, Antonjina Marea i Vaclava Hanka, koji su uspešno i ustrajno orali duboke brazde u slavističkoj nauci. U svom pomenutom delu Kolar iznosi svoje misli i poglede i ukazuje puteve ka literarnoj slovenskoj uzajamnosti ovim rečima: »Literarna uzajamnost je zajedničko sudelovanje svih krajeva i plemena na duhovnim plodovima svog naroda, ona je uzajamno kupovanje i čitanje svih knjiga, koje izlaze u svim slovenskim narečjima«. Ovaj Kolarov program daleko je od romantike, kako neki to još i danas tvrde, već je on sasvim realan, jer i danas na toj osnovi počiva slovensko uzajamno nastojanje. Kolar je u duhu svoga doba smatrao sve Slovene za jedan narod, koji se deli u plemena i narečja, kao što je sva slovenska krv potekla iz jednog vrela. Ovaj Kolarov nauk postao je srž ilirskog pokreta i on se javlja još i u današnje vreme.

Kao što vidimo, Kolarovo delo nije imalo političku tendenciju, ali i unatoč tome ono je zatalasalo političkim životom austrijskih Slovena njegovog doba, jer je probudilo njihovu težnju za zbliženjem i sjedinilo ih u zajedničkim naporima i borbama za narodni opstanak i razvitak. Na svaki način Kolarovo delo bilo je u tadašnje doba najmučnijeg režima Meternihove reakcije junačka ispoved narodne duše, koju je prožimala vernost prema idealima mladalačke borbenosti.

Ta ista tendencija provejava također i iz najzrelijeg Kolarovog dela

Osvećenje Narodnog spomen-doma Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja u Novom Sadu

U domu se nalazi jedna od najlepših i najmodernijih sokolana u Jugoslaviji

Dne 1 decembra, na dan našeg narodnog ujedinjenja, nacionalni i kulturni Novi Sad je jedno retko, ali značajno slavio: Na državni i sokolski praznik, »Dan Ujedinjenja, ovdajšnje Sokolsko društvo u zajednici sa Savezom kulturnih društava na osvetilo je na svečan način svoj dom. Ovaj dom namenjen je kao spomenik blaženopamćenom Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, te je s toga dobio ime Narodni spomen-dom Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

Već od ranoga jutra na dan osvećenja Dom je bio meta svih rodoljubivih građana Novog Sada i okoline. Svi su hrlili k njemu, da za vremena osiguraju sebi mesto, kako bi bili očevidci jedne značajne svečanosti. I tako, kada je oko 11 časova preosvećeni episkop bački g. dr. Irinej Ćirić, uz asistenciju sveštenstva, počeo da obavlja čin osvećenja Doma — svečana dvorana, hol i sve stepenice bile su ispunjene narodom. Računa se, da je u ovoj svečanosti učestvovalo oko 2000 ljudi, a polovina od toga broja, otprilike, morala je ostati napolju, ne mogavši dobiti mesta. Ovim su Novosadani, kao i uvek dosada, manifestovali svoje veliko interesovanje za naše Sokolstvo i njegovu nesebičnu nacionalno-kulturnu delatnost.

Nakon osvećenja Doma, kada je skinuta trobojka s reljefa blaženopamćenog Kralja Ujedinitelja (rad vajara g. Stankovića) i kada je Dom i formalno otvoren, starešina Sokolskog društva Novi Sad brat dr. Toma Jovanović otvorio je svečanu sednicu i pozdravio prisutne: izaslanika Nj. Vel. Kralja generala g. Čedu Jovanovića, izaslanika Predsednika Kraljevske vlade ministra poljoprivrede g. Svetozara Stankovića kao i ministra za fizičko vaspitanje naroda g. dra Josipa Rogića, g. Komandanta Armiske oblasti, prestavnike Senata i Narodne skupštine, zamenika Bana Dunavske banovine g. Sv. Rajića, zamenika starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brata Duru Paunkovića, g. Aleksu Ivića, prof. pravnog fakulteta u Subotici, i ostale ugledne goste i prestavnike raznih kulturnih institucija.

Nakon uvodnog govora brata starešine dra Jovanovića, koji je izneo sve faze kroz, koje se prošlo da bi se postiglo ovo značajno i za Sokolstvo neophodno delo; nakon spomena svih zaslužnih ljudi i ustanova čijim je prisustvom omogućeno da se Dom podigne u postignutim razmerama — govorili su još: brat Svetislav Marić, prof., u ime Saveza kulturnih društava, ministar za fizičko vaspitanje naroda g. dr. Josip Rogić, zamenik Bana g. Sv. Rajić, predsednik Novosadske opštine g. dr. Branko Ilić, prof. g. Ivić, potpredsednik Matice srpske g. dr. Aleksandar Moć i zam. starešine SSKJ brat Đura Paunković. Svi ovi govornici istakli su svoje priznanje na postignutom uspehu Sokolskog društva, koje je

izgradnjom ovog grandioznog doma, udarilo još jače temelje za budući razvoj ne samo Sokolstva, već i druge kulturne nacionalne delatnosti u ovim krajevima. Potom je brat starešina, uz opšte klicanje Nj. Vel. Kralju Petru II i nakon otvirane narodne himne (koju je svirala muzika Sokolskog društva Novi Sad) zaključio svečanu sednicu.

Masa naroda, napuštajući nakon svečane sednice ovaj lepi dom, bila je očigledno zadovoljna, čak šta više i zadivljena ovom građevinom, koja i spolja i iznutra predstavlja delo najmodernije, ukusne tehnike i komfora. Posle obavljenog svečanog dela osvećenja Doma, uglednim zvanicima i mnogobrojnim delegatima i gostima priden je u restoranu, Doma banket, na kome je palo mnogo lepih, bratskih zdravica.

Kako izgleda Spomen-dom

Narodni spomen-dom Kralja Ujedinitelja, čiji je vlasnik Sokolsko društvo u Novom Sadu, sagrađen je u centru grada, pored parka, u ulici Kraljevića Đorda. Dom je projektovao arh. g. Đ. Tabaković, a nadzorni inženjer je bio brat inž. Dušan Tošić, predsednik Gradevinskog odbora za gradnju ovog doma. Radove je izvelo preduzeće inž. Danila Kačanskog iz Novog Sada koje je bilo na licitaciji najjeftiniji ponuđač po cenu od 3.146.086 Din. Radovi su počeli da se izvode 23 avgusta 1934 god.

Na radove gradnje zgrade utrošeno je oko 4.900.000 Din, zajedno s troškovima pojačanja temelja i t. d. Dom će s celokupnim uređajem stajati oko 6.000.000 Din.

Dom zauzima površinu od 2212 m², a kubatura je 31.450 m³.

Zgrada je sagrađena u modernom stilu. Obložena je delom crvenom opekama, a delom belim kamenom. Još iz daljine mogu se na vrhu fasade pročitati reči: Kralju Ujedinitelju.

Čim se ude u veliki hol, sav obložen ružičastim i delom crnim mramorom (kod vrata), pada u oči lepo izraden reljef blaženopamćenog Kralja. U levom krilu zgrade su smeštene prostorije Sokolskog društva, velika i mala vežbaonica (za koju stručnjaci kažu da je najlepša u Jugoslaviji), prostrane oblačionice, prednjačke sobe, kupatila s toplom i hladnom vodom, posebno za muške, posebno za ženske. U centralnom delu zgrade nalazi se i pozorište s lutkama sa 220 sedišta, koje se također može upotrebiti i kao dvorana za konferencije. Na I spratu nalazi se sala za sednice, sokolski muzej i hol za galeriju svečane dvorane. Na II spratu se nalaze kancelarije. Na desnom krilu zgrade je svečana dvorana s preko hiljadu sedišta, s pozorišnicom i sve za nju potrebno. Ova dvorana je najlepša u Novom Sadu i u njoj će se odsada priredivati sve veće i značajnije kulturne priredbe u No-

vom Sadu. U suterenu je restoran, vrlo prostran i udoban. Zgrada ima centralno grejanje, kombinovano toplom vodom, parom i toplim vazduhom. Ventilacija je najmodernija i omogućuje najbrže ventiliranje prostorija. Što se tiče samih vežbaonica, one su snabdevene najmodernijim spravama, koje omogućuju savršenu pripremu za vežbače.

Dovršanjem Sokolskog doma Novi Sad je dobio ne samo reprezentativnu građevinu, nego i instituciju za kojom je kulturni život Novog Sada odavno osećao potrebu. Time su Sokoli učinili i jedno značajno delo za nacionalno — kulturni prosperitet.

Akademija sokolskog društva

Uveče istog dana Sokolsko društvo Novi Sad priredilo je svečanu

akademiju. Velika svečana dvorana bila je puna publike, tako da je ova akademija bila jedna od najposećenijih.

Na akademiji pored koncertnog dela izvedene su i ove vežbe: 1) M. Vagnerova - J. Vašata: Ritmičke igre (ženski naraštaj); 2) Kovač I. - Jenko: Što čutiš, Srbine tužni... (muški naraštaj); 3) Erben - Gertler: Valcer (članice); 4) Erben - Mošinski: Vežbe motkom (članovi Ruskog oteka); 5) Jan-ković - Mendelson: Ritam i pokret (članice Ruskog oteka); 6) Peniger E. - Harfel O.: Vežba na prizmi (muški naraštaj); 7) L. Radinskova - O. Harfel: Gimnastički čas (članice) i 8) Mudri A. - Zajc I.: U boji (članovi).

Akademija je kako u moralnom tako i u materijalnom pogledu vanredno uspeła.

D. A. N.

Presuda u procesu Saveza SKJ — dr. Srebrnić

Kao što je poznato, o Božiću 1932 izdao je katolički episkopat Kraljevine Jugoslavije poslanicu na sve vernike, koja je sadržavala teške klevete protiv Sokola Kraljevine Jugoslavije, klevete koje se dadu ožeti u sledećem: SKJ je sasvim bezversko društvo, on ruši u srcima svojih članova svaku a najjače katoličku veru i nije samo bezversko nego i protivversko društvo; on širi odvratnu golotinju u vežbanju i u javnim nastupima uz pogibelj da se u mladeži pobudi duh razvratnosti i da se otudi crkvi i veri. Tako on ruši čudorednost u našem mladom naraštaju, tako on potkapa i ubija veru i, konačno, Soko Kraljevine Jugoslavije neće da zna ni za Spasitelja ni za poštenu hrvatsko (slovensko) ime.

Po odluci Uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, bili su tuženi sudu biskup i apostolski administrator g. Lajčo Budanović u Subotici i krčki biskup g. Srebrnić dr. Josip. Prvi bio je priznat krivim prestupa klevete presudom Sreskog suda u Subotici od 12 maja 1933 pod br. Kps 220/1933 i kao takav suden na 10 dana zatvora i

na novčanu kaznu od 4000 Din zamenjivu u 80 dana zatvora. Ova je presuda bila potvrđena presudom Okružnog kao krivično-prizivnog suda u Subotici od 30 juna 1933 Kzp. 280/1933.

Biskup dr. Srebrnić bio je presudom Sreskoga suda I u Zagrebu, od 23 novembra 1936 priznat kao takav osuđen uslovno na 7 dana zatvora, na 300 Din globe, pretvorive u pet dana zatvora i na paušalni iznos od 100 Din.

Zastupnici Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije bili su u prvome slučaju dr. Ignjat Pavlas, advokat u Novom Sadu i član Uprave SKJ, a u drugom dr. Hugo Verk, advokat u Zagrebu, član Uprave Saveza SKJ. Oba su zastupnika u svojim konačnim govorima naglasila, da Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije nije do toga da optužnici budu strogo sudeni, nego samo da sudskom presudom bude utvrđeno, da su oni, pročitavši poslanicu Episkopata javno u crkvi svojim vernicima, počinili delo klevete protiv Sokola Kraljevine Jugoslavije, te su izjavila, da ne traže naknadu troškova zastupanja.

Sokolske proslave Prvog decembra

Dan Ujedinjenja proslavilo je Sokolstvo u čitavoj zemlji najsvečanije

Po svojem tradicionalnom običaju, sve naše Sokolstvo i ove godine proslavilo je naš najveći narodni i državni praznik Prvi decembar najsvečanije. Sokolske proslave našeg Dana ujedinjenja imale su ove godine i svoj posebni značaj, što su one održane u svim sokolskim jedinicama u zemlji u znaku velikog sokolskog petogodišnjeg radnog plana te je pored manifestacionog karaktera tih proslava na njima iznesen i program rada pojedinih jedinica za petogodišnji vremenski period, naime do godine 1941, kada će Nj. Vel. Kralj Petar II stupiti u doba Svoje punoletnosti i preuzeti vršenje kraljevske vlasti. I rezultat svojih napora na mnogim poljima svoje široke delatno-

sti kroz tih pet godina jugoslovensko Sokolstvo zavetovalo se da podnese kao svoj dar svome Mladome Kralju.

Sokolska proslava u Beogradu

U svih dvanaest beogradskih sokolskih društava održane su proslave Prvog decembra osobito svečano i prema unapred pripremljenom programu. Na tim svečanostima pročitana je poslanica Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, proglašen sokolski petogodišnji radni plan i položen zavet za njegovu izvršenje te izvršeno predavanje sokolske dece u naraštaj, a naraštaja u članstvo. Sve ove svečanosti počele su odavanjem sokolske počasti državnoj zastavi.

»Kćeri Slave« (»Slavy dcera«) — zbirke pesama, u kojima njegov pesnički duh spaja crotsko čeznuće i dojmanje sa slovenskom idejom. Iz tog Kolarovog dela crpela su čitava pokolenja narodni zanos i slovensku svest, a i naš Slovenski Jug zanosio se tim stihovima, u kojima je Kolar proročanskim gledanjem iz elegične slovenske prošlosti nagoveštavao lepšu slovensku budućnost. Značajno je i to, da je Kolar — koji je bio protestant — odlučno posegao u reformaciju, kojoj je hteo da dađe slovenski duh i da ju otrgne od upliva nemačke Lutrove evangeličke crkve.

Slovensku misao Kolarovih vremena možemo smatrati kao početak modernog kulturnog i političkog Slo-

vensstva. Ta je misao nagoveštavala narodnu obnovu manjih i potlačenih naroda, a u svojim je konsekvencama stvarala saznanje demokratskih osnova, koje i širokim slojevima naroda obezbeđuju faktičko sudelovanje u javnom životu. Tako je Kolar sa svojim saradnicima dao slovenskoj ideji upečatatak humaniteta — ideji, koja je našla svoj put u ilirskom pokretu, koja je pala na plodno tlo također i među Poljacima i Rusima, a koja se je samo u ruskom slovenofilstvu ispoljavala na svojstven način pod imenom ruskog mesijanizma. Jedino Kolarov slovenski program, odnosno ideja slovenske uzajamnosti nije mogla u ono vreme da obuhvati i Bugare, a to s razloga, što su čamili pod turskim jarmom. Humanitet, o kome je Kolar stekao svoja osnovna znanja na svojim

studijama u Jeni, vrhunac su njegove ideje slovenske uzajamnosti. U toj kulminaciji ta ideja predstavlja dominantnu moć kulturnog Slovenstva. Tu moć prorokovali su svi veliki duhovi svih slovenskih pokolenja iza Kolar, koji su ukazivali na puteve i nalazili sredstva, kako bi se jednom opet obnovila u mladalačkom poletu i pobeđonosnom pohodu skupnost i jedinstvo starih Slovena po svim krajevima sveta.

Kolarov slovenski program dao je stvarne i konkretne uspehe u tome, što vidimo, da slovenska književna uzajamnost sve više i više napreduje. To je najjasniji dokaz, da je Kolar znao što hoće i da je tome što je hteo dao mogućnost ostvarenja. Ta će Kolarova ideja ostati u duhovnom životu

svih Slovena večno zdrava i živa. U tom duhovnom životu, trajno će ostati zapisano ime pesnika i ideologa slovenske uzajamnosti, koje i slovensko Sokolstvo s čašću prenosi od pokolenja na pokolenje. U tome pravcu našeg delovanja stavio nam je kao poseban zadatak osnivač Sokolstva Firš svojim znamenitim pozivom, s kojim se je godine 1871 obratio na svu slovensku omladinu, a koja treba da s prirodnom hrabrošću i neumornim vežbanjem stalno i pojačano — a ustreba li i životom — brani slovensku ideju.

Naše delovanje na slovenskoj uzajamnosti sada je olakšano i prošireno, jer se sada u našem slovenskom sokolskom kolu nalaze i naša braća Bugari

Prednjački tečajevi Sokol. župe Petrovgrad

Prednjački tečaj Sokolske župe Petrovgrad za članice, održan u Vel. Kikindi od 19 do 31 oktobra o. g.

Prednjački tečaj Sokolske župe Petrovgrad za članove, održan u Vel. Kikindi od 2 do 15 novembra o. g.

4. Vsako leto 2—3 dram. dela i po 1 mlad. igra.

5. Postavitev vidnega spomenika iz sredstev Petrovega dinarja: meteorološki stolp (termometer, barometer, horoskop itd.)

Letošnji prednj. tečaj se je že pričel in šteje 7 članov. Podana so jamstva, da se bo izvršilo več kot je začetano.

DOBOVO. — Premeščaj br. Vadenala. Dne 17. nov. smo obhajali poslovilni večer našega staroste, br. Vadenala, učitelja, ki je premeščen po služb. potrebi v Vel. Podlog. Navzočnost 40 članov društva poleg mnogih drugih prijateljev, pevcev in sok. orkestra ter cela vrsta govoric so dokazali kako priljubljen je bil br. Vadenal. Njegovo delovanje za časa njegovega 30 letnega službovanja v Dobovi na kulturnem in gospodarskem področju je bilo ogromno in plodonosno. Še pred vojno je ustanovil in vodil Bralno društvo, Ciril-Metodovo društvo, Čitalnico, knjižnico, Čebelarstvo društvo, Kmečko kred. zadrugo, po vojni Sok. društvo, Vodno zadrugo, Pevski zbor, sodeloval pri sok. orkestru, kot poverjenik pri Vodnikovi družbi in vedno kot najvidnejši akter pri vseh nacionalnih prosvetnih in zadr. gospodarskih prireditvah. Kot vzoren čebelar in gospodar, šolski in ljudski pedagog, vedno odkrit i značajan brat in tovariš je utiral trnjevo pot ljudske prosvete. Odhaja od svojega doma in svoje obitelji ponosen nad vidnimi uspehi svojega dela na novo služb. mesto, kjer ni nobenih prosvetnih ustanov in bo treba znova utirati pot ljudske kulture.

Z odhodom starešine br. Vadenala se je odbor društva pregrupiral v smeri čim intenzivnejšega bodočega društvenega dela, ki se bo izvajalo v dobi Petrove petletke.

POPOVAC. — Proslava 1 decembra. Sokolsko društvo Popovac proslavilo je največji sokolski praznik, Dan Ujedinjenja, na svečan način. Pre podne je sve članstvo učestvovalo blagodarjenju u erkvi i prisustvovalo na svečanosti sednici, koja je održana u školskoj zgradi. — Na večer je održana sokolska akademija, koja se sastojala iz sokolskih vežbi članova, naraštaja i dece. Zatim je izvedena sa sokolskom decom živa slika u recitovanoj sceni »Guslareva smrt« od Zmaj Jovana Jovanovića, uz pevanje ženskog hora. Iza toga je prikazan šaljivi pozorišni komad u jednom činu »Školski nadzornik« od K. Trifkovića. Nakon programa održana je igranka. Cela priredba potpuno je uspela. — B. S.

DOL. LOGATEC. — Sokolska proslava 1. decembra. V proslavo 1. decembra je naš Sokol priredil uspelo svečano akademijo. Dopoldne je bila svečana seja z po Savezu određenim programom. Zvečer pa se je ob 20. uri vršila akademija z izredno bogatim in pestrim sporedom. Dvorana je bila povsem polna. Društveni orkester je uvodoma zaigral sokolsko koračnico, nakar se je dvignil zastor in je zbrane presenetil krasen pogled na oder poln sokolske mladine in telovadečih, ki jih je bilo skupno okrog 100. S spremljevanjem orkestra pod taktirko br. dr. Kraševca so telovadeči oddelki zapeli »Pesem sokolskih legij«. Sledil je govor župnega prosvetarja br. Janeza Poharca. Po končanem govoru je godba zaigrala državno himno, a zatem je orkester odigral Čižkovo koračnico »Ujedinjenje«. Kot 6. točka sporeda je nastopil 1. oddelek moške dece z odlomkom iz telovadne ure. Nastop dece je žel mnogo odobravanja, enako tudi naslednja točka nastop II. oddelka. Sledila je koračnica kralja Aleksandra, nato pa je ženska deca prav ljube izvajala proste vaje z ruticami. Vaje tretjega oddelka moške dece z zastavicami so bile dobre. Orkester je zaigral Smetanov »Dalibor« prav uzorno. Tudi ostali oddelki so bili prav dobri. Dvočakova »Humoreska«, ki jo je odigral orkester je žela mnogo priznanja. Sledil je »Polkin ples«, ter »Sto čutiš, Srbije tužni?«, Venček narodnih pesmi »Iz slovanskih krajev«, je bil zadnja koncertna točka, dočim so članice s prostimi vajami zaključile telovadni del sporeda. S himno »Hej Slovani«, ki so jo peli vsi navzoči, je bila ta v celoti odlična prireditev zaključena.

GENERALSKI STOL. — Proslava 1 decembra. Naša četa je i ove godine proslavila dan Ujedinjenja, šako na skroman način, držeći se uputstava br. Saveza.

Iza blagodarjenja u erkvi održana je svečanostna sednica s programom, u kome su bila predavanja o Prvom decembru, deklamacije i dr.

GORNJA VRBAVA. — Proslava 1 decembra. Sokolska četa Gornja Vrba, dr. Gor. Milanovac, proslavila je dan narodnog i državnog ujedinjenja na dostojan način prema uputstvima bratskog Saveza. Svečanu sednicu je otvorio br. starešina pozdravivši prisutne i izrekavši nekoliko lepih misli o Sokolstvu i sokolskom radu. Nato su još govorili o značenju Prvog decembra i sokolskoj misli braća Pavlović i Vučićević. Sednica je završena klicanjem Kralju i Jugoslaviji.

KASTAV. — Proslava 1 decembra. Dan Ujedinjenja proslavilo je Sokolsko društvo u Kastvu na najsvečaniji način.

U 9 sati prisustvovalo je članstvo korporativno na čelu s glazbom bratskog društva »Graničar« iz Spinciči svečanog sv. misi u erkvi sv. Jelene.

Iza sv. mise krenula je povorka, kojoj se je pridružilo općinstvo, na poklon pred spomenik Kralja Petra I Oslobođioca da prosledi u Narodni dom, gde se je održala svečana sednica po određenom programu.

U 5 sati po podne održala se je akademija u vežbaonici učiteljske škole s biranim programom. Nastupile su sve kategorije s vidnim uspehom, tako da burnome aplauzu nije bilo kraja, što je izazvalo opetovanje pojedinih točaka.

U veču u 8 sati bila je u dvorani T. Tuhtan pučka zabava. — Sokolsko društvo u Kastvu beleži u svom predanom radu još jedan veoma lepi i potpuni moralni uspeh.

LJUBLJANA-STEPANJA VAS. — Proslava 1. decembra. Ob napovedanom času ob 11. uri, otvoril brat starosta slavnostno sejo in pozdravi navzoče. Udeležba društvenih pripadnikov in ostalega občinstva zelo zadovoljiva. Člani uprave v slavnostnih krojih. Moška in ženska deca polnoštevilno v krojih. Pri proslavi je sodelovalo Pevsko društvo »Sava«.

Proslava se je vršila po sledečem sporedu: 1. Otvoritev slavnostne seje; 2. Pozdrav državni zastavi; 3. Državna himna; poje Pevsko društvo »Sava«; 4. Govor brata staroste o pomenu 1. decembra; 5. Sokolska koračnica »Hej Slovani«; poje Pevsko društvo »Sava« in vsi ostali udeleženci; 6. Čitanje poslanice Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, čita brat prosvetar; 7. Zabljava novega članstva in 8. Pesem sokolskih legij, poje Pevsko društvo »Sava« in vsi ostali udeleženci.

LJUBLJANA-VIČ. — Proslava 1. decembra. Državni in sokolski praznik narodnega Ujedinjenja je tudi letos naše Sokolsko društvo proslavilo na zelo svečan način. V ponedeljek 30. novembra je sodelovalo na župni akademiji na Taboru, kjer so nastopile članice in moški naraščaj z velikim uspehom. Na praznik 1. decembra t. l. je bila svečana seja društvene uprave ob zelo veliki udeležbi članstva in sokolske mladine. O pomenu 1. decembra je govoril br. starosta, savezno poslanico je prečital br. prosvetar, nakar je sledila razdelitev priznanih listin sokolski mladini z društvenih tekem in zaobljuba novega članstva. S Sokolsko himno »Hej Slovani« je bila zaključena dopoldanska svečanost.

V docela napolnjeni dvorani je bila zvečer ob 20. uri slavnostna akademija. Pri akademiji so sodelovali vsi telovadni oddelki in sokolski pevski zbor. Uvodoma so nastopajoči zapeli pod taktirko br. Premelca »Pesem sokolskih legij«, nakar je prečital starosta br. Borštnik poslanico brata Gangla »Naši mejniki in naše postaje«. Sokolski pevski zbor je ubrano zapel novo Ganglovo »Dvignimo srca«, Juvančev »Sopek« in Foersterjevo »Sokolsko«. Brat Pajk je najprej deklamiral Zupančičevo »Našo besedo«, potem pa recitiral odlomek iz Zupančičeve »Dume«. Telovadna akademija je obsegala 8 izbranih točk. Vsi nastopajoči oddelki so izvedli svoje vaje zelo dobro in bili deležni viharnega priznanja gledalcev. Tudi »Česka beseda«, ki so zaplesale članice v čeških narodnih krojih je vzbudila mnogo navdušenega odobravanja. Ob zaključku so vsi navzoči zapeli sokolsko himno »Hej Slovani«, nakar je bil po akademiji v dvorani prijeten sokolski večer. — J. H.

MOKRONOG. — Vprizoritev »Rodoljuba iz Amerike«. Sokolsko društvo Mokronog je vprizorilo dne 27. in 29. novembra 1936 igro »Rodoljub iz Amerike« v režiji br. st. dr. Skulja. Igra je polna smeha in zabave. Poživljale so jo pevske točke tako, da je povsem ugajala. Igralci so se vživeli vsak v svojo vlogo. Zato so si osvajali gledalce, ki so obakrat napolnili dvorano. Zelo dobri obiski jim bodo v priznanje za njih trud.

MURSKA SOBOTA. — Proslava 1. decembra. V centru najsevernejšega predela naše domovine smo Sokoli na dostojan način proslavili praznik ujedinjenja.

Na predvečer tega dne je bila v Sokolskem domu telovadna akademija, na kateri so uspešno nastopili vsi oddelki, posebno pa še naraščaj in Naslednjega dne, na praznik ujedinjenja, se je članstvo korporativno

udeležilo služb božjih v vsch cerkvah. Po končanih službah božjih pa se je vršila v Sokolskem domu svečana seja, ki je bila izpopolnjena s koncertnimi točkami društvenega orkestra in z zaprisogo članstva ter zaobljubo mnogoštevilnega naraščaja, ki ima organiziran svoj odsek.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU. — Sokolska Petrova petletka. V zadnji številki Sokolskega glasnika sem čital članek našega župnega tajnika in posnel, da se je v naši župi korenito načelo vprašanje Sokolske Petrove petletke. Pri nas v Radečah bi dosti bolj napredovali, ko bi imeli svoj sokolski dom. Imamo sicer znaten znesek naložen v denarnem zavodu, tako da bi z njim lahko pričeli graditi, žal, da ne moremo dobiti gotovine. Kupljeno imamo tudi lepo parcelo za stavbišče. Spomladl nameravamo prirediti društveni prednjaški tečaj, da povečamo število prednjaštva. Tako bomo napravili dober uvod v sokolsko petletko.

ŠTORE-TEHARJE. — Proslava 1. decembra. Naše društvo je priredilo na dan 1. decembra ob 16. uri v natripano polni telovadnici proslavo narodnega ujedinjenja. Proslavo je otvoril starosta brat Pocajt s kratkim nagovorom, prečital savezno poslanico in nato zaprisegel 6 novih članov, opozarjajoč jih na svetost zaobljube in na dolžnosti. Sledil je govor prosvetarja brata Perkota. Govor je bil poln ljubezni do Sokolstva in domovine, prepleten z lepimi primeri iz jugoslovenske in slovanske zgodovine. Člani, naraščaj in deca so podali nekaj skladno izvajanih telovadnih točk in prav posrečenih deklamacij. Učinkovite so bile posamezne telovadne skupine, zlasti je navdušila zaključna skupina. Med proslavo je marljivo sodeloval društveni tamburaški zbor.

Društvo si je postavilo telovadnico z odrom in ima najpotrebnejše orodje, sedaj si bo nabavilo še kroge.

VITANJE. — Sokolska Petrova petletka. Tudi pri nas smo začeli razmišljati, kako bi čim uspešneje izvršili petletko. Pomanjkanje vaditeljev in vaditeljic nam je velika ovira v tem načrtnem delu. Najprej bomo delali na tem, da vzgojimo zadosten in primeren kader tehničnih delavcev in delavk. Zaradi tega bomo pošiljali brate in sestre v okrožne in župne tečaje, ki naj jih vzposobi za vodnike telovadečih oddelkov. Vsekakor hočemo, da se že v prvem letu petletke v tehničnem oziru utrdimo. Takoj nato je pa naša prva in najvažnejša naloga, da se lotimo priprav za gradnjo lastnega doma.

ZAGREB. — Jubilarna spomenica Sokolskega društva Zagreb I predana je ovih dana u štampu te je izaći sredinom decembra o. g. Uz velik broj literarnih priloga iz pera odličnih sokolskih pisaca i saradnika (Bogunović, Gangl, dr. Gavrančić, dr. Hešić, Jugović, Kovačević-Lopašić, dr. Popović, Sidak, Vjatkin i t. d.) spomenica će doneti i taču društvenu statistiku i popis svih onih članova, koji društvu pripadaju od njegovog osnutka (1921) do danas (sa slikama). Velik broj slika iz društvene i sokolske minulosti, biće osobitim ukrasom spomenice. Budući da spomenica izlazi u ograničenoj nakladi, molimo sva bratska društva i čete diljem države da svoju narudžbu odmah pošalju na naslov Prosvetni odbor Sokolskog društva Zagreb I, Kačićeva ulica (Sokolski dom) uz taču naznaku broja primeraka. Cena spomenice je 10 Din po primerku.

ZAGREB. — Priredbe Sokolskog društva Zagreb I u mesecu decembru o. g. 5 decembra: u 9 s. 30 društveno Nikolinsko veče. — 6 decembra: u 4 s. po podne Dečje nikolinje. — 12 decembra: u 9 s. uveče kao završetak društvene jubilarne godine svečana sokolska akademija s komersom i igrankom. — 31 decembra: u 9 s. 30 uveče Silvestarska zabava s plesom.

Priložite Sokolskoj župi Mostar u fond Sokolske Petrove petletke da bi uzmogla urediti 90 voda u bezvodnim selima. —

Traži se župski prednjak

Župskog putujućeg prednjaka traži Sokolska župa Zagreb. Poblize upute daje Načelnništvo Sok. župe Zagreb, Gajeva ulica 3/II.

Kapelnik in pevovodja

devaloval bi v nekim sok. društvu, s tem, da mu to društvo izposluje službo kot knjigovodja in korespondent (slovenski, srbohrvatski in nemški). Ponudbe pod »Sposoben« na uredništvo Sok. glasnika.

Knjige na prodaj

Sokolsko društvo Ljubljana — Štepanja vas ima na razpolago kakih 100 po večini broširanih knjig, ki bi zadostovale za kako začetno podeželsko knjižnico. Oddajo se za nezaten znesek.

Absolutna sigurnost
telovadnega orodja je prva zahteva telovadca; naše orodje pa ustreza ne samo s absolutno sigurnostjo, ampak tudi s praktično uporabnostjo, preciznostjo, krasno izvedbo in neverjetno nizko ceno vsem Vašim zahtevam. —

Tvornica telovadnega orodja
J. ORAŽEM
RIBNICA
na Dolcnjskem

251-10   253-47   249-47

Oglašite u Sokolskom glasniku!

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA
FRANČIŠKANSKA UL. 6

Tiska soleske, mladinske, lepopelovne in znanstvene knjige v enobarbnem in večbarbnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. Časopise, proračune, vabila, jedilnice, liste plakata. Časopise, proračune, vabila, jedilnice, logov, cenikov in reklamnih listov. — Sojski zvezki za osnovne, meštanske in srednje šole

Narodna štamparna i društveni izdavač podružnica knjigarnarjeMaribor
paleča banovinske hranilnice

IZDELUJE DIAZO-AMONIAK-PAPIR JASNIĆ, ZA KOPIRANJE NAČRTOV, KI JE EDINI 100% DOMAĆ IZDELEK TE VRSTE V DRŽAVI

Sv. Nikola dobroj djeci

29

7252-05

Visoke papuče za djecu, od toplog dubla sa lakim kožnim djonom i šnalom za kopčanje. Stoje svega 29 dinara.

39
45

28731-635

Nepromočive i tople visoke gumene snežne cipele iznutra toplo potstavljene flanelom. Najbolja obuća za djecu u hladnim, mokrim danima. Vel. 22-26 Din 39,-, vel. 27-30 Din 45,-, vel. 31-34 Din 49,-

49

2461-43800

Dječje visoke cipelice od fine mekane kože sa kožnim djonom i niskom gumenom potpeticom. Cijena im je samo 49 dinara.

39
49
59
69

98991-693

Gumene čizmice, iznutra toplo potstavljene. Vel. 22-26 Din 39,-, vel. 27-30 Din 49,-, vel. 31-34 Din 59,-, vel. 35-38 Din 69,-

59

6622-40769

Najpodesniji dar djeci za Sv. Nikolu Jesu ove lake cipelice od finog smedjeg boksa sa jakim kožnim djonom. Trajne i čvrste! Do br. 30 Din 59,-, od br. 31-34 Din 69,-, od br. 35-38 Din 79,-

Bata